

A Kúria a dr. Kiss Albert ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű felpereseknek a dr. Terjék Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított, a Bonyhádi Városi Bíróság előtt 2.P.20.144/2010. számon folyamatban volt és a Tolna Megyei Bíróság 12.Pf.20.507/2011/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az I-III. rendű felperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Tolna Megyei Bíróság 12.Pf.20.507/2011/5. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 417.000 (Négyszáztizenhétezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I-III. rendű felperesek és az alperes testvérek. Édesapjuk, az örökhagyó 2009. február 14. napján halt meg.

Az örökhagyó 2007. szeptember 4-i keltezéssel írásbeli magánvégrendeletet készített, amelyben kizárólagos örököséként leányát, az alperest jelölte meg. Az egylapos, egyoldalas, gépírással készített végrendeletet az örökhagyó, továbbá tanúként **E.Iné**, valamint **K.Gy.O.** írták alá, utóbbiak a névaláírás mellett a lakcímüket és személyi igazolványszámukat is feltüntetve.

Az örökhagyó halálát követően a közjegyző a 44011/Ü/63/2009. számon folyamatban volt hagyatéki eljárásban megállapította, hogy a hagyatéki tárgya - egyebek mellett - a perbeli „lakás” megnevezésű 54 m² alapterületű ingatlan örökhagyó tulajdonát képező 5/10 illetősége 4.000.000 forint értékben. Tekintettel arra, hogy az I-III. rendű felperesek, mint az örökhagyó törvényes öröklésre jogosult gyermekei a végrendelet vonatkozásában a hagyatéki eljárásban úgy nyilatkoztak, hogy azt érvényesnek nem fogadják el, a közjegyző a 12. sorszámú ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát a 2007. szeptember 7. napján kelt írásbeli magánvégrendelet alapján, végrendeleti öröklés jogcímén az alperesnek adta át. Határozata indokolásában

megállapította, hogy a rendelkezésre álló végintézkedés a Ptk.-ban szabályozott alaki kellékeknek mindenben megfelelt, a hagyatékot ezért - a vitás ingóságok kihagyásával - az alapján adta át, de az örökösök között fennálló öröklési jogi vitára tekintettel ideiglenes hatállyal.

A felperesek az elsőfokú bíróság előtt 2010. április 9. napján előterjesztett kereseti kérelmükben előbb kizárólag a 2007. szeptember 4. napján kelt végrendelet érvénytelenségének a megállapítását kérték arra hivatkozva, hogy az nem felel meg a Ptk. 629.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt alaki követelményeknek, mivel azt a végrendeleti tanúk nem egyidejűleg írták alá, illetve azt a végrendelező a **K.Gy.O.** végrendeleti tanú általi aláírásakor még nem írta alá. Utóbb kereseti kérelmüket úgy módosították, hogy amennyiben a bíróság nem állapítja meg a végrendelet érvénytelenségét, kizárólag az örökhagyó tulajdonában álló ingatlanilletőségéből az őket megillető kötelesrészt adja ki a részükre, természetben.

Az alperes a felperesek módosított kereseti kérelmének teljesítését nem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a **perbeli** „lakás” megnevezésű 54 m² alapterületű ingatlan 1/16-1/16-1/16 tulajdoni hányadát az I-II-III. rendű felperesek, míg az 5/16 tulajdoni hányadát az alperes öröklés jogcímén megszerezte. A felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította. Megkereste az illetékes földhivatalt a rendelkezése szerinti tulajdonjogoknak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése és az örökhagyó javára bejegyzett özvegyi haszonélvezeti jog törlése végett. Határozata indokolásában részletesen ismertette a lefolytatott bizonyítási eljárás anyagát, köztük a kihallgatott tanúk vallomásait, valamint a peres felek személyes nyilatkozatait. A Pp. 206.§ (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat a maguk összességében értékelve és meggyőződése szerint elbírálvá arra a megállapításra jutott, hogy a végrendelet érvényes, az megfelel a törvényben előírt alaki követelményeknek. Megállapította, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani azt az állításukat, hogy a végrendelet aláírása az örökhagyó és a végrendeleti tanúk által nem egyidejűleg történt. Rámutatott határozata indokolásában, hogy **K.Gy.O.** tanúvallomása azért nem volt alkalmas a felperesek állításának alátámasztására, mert szemben állt a kihallgatott többi tanú egymással lényegében egyező tanúvallomásában foglaltakkal, illetve önmagában is ellentmondásos volt. Megalapozottnak találta viszont az I-III. rendű felpereseknek az alperes által sem vitatott kötelesrész iránti igényét, amelynek tulajdonukba adásáról rendelkezett.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta lényegében annak helyes

indokai alapján.

A jogerős határozattal szemben az I-III. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmüknek történő helytadás iránt. A jogerős határozat jogszabálysértő voltát abban jelölték meg, hogy az eljáró bíróságok a tanúvallomások téves mérlegelésével állapították meg a tényállást és jutottak arra a helytelen álláspontra, hogy a végrendelet megfelel a Ptk. 629.§ (1) bekezdés b) pontjában rögzített alaki követelményeknek.

Ismertették a kihallgatott tanúk vallomásait, kiemelve azokból az álláspontjuk szerint aggályosnak vagy életszerűtlennek tekinthető elemeket. Hivatkoztak arra, hogy az eljárásban kihallgatott - azóta már elhunyt - **K.Gy.O.** tanúvallomásában többszöri rákérdezésre teljes határozottsággal állította azt, hogy amikor ő a végrendeletet aláírta, akkor azon az örökhagyó aláírása még nem szerepelt. Kifogásolták, hogy ennek az állításnak a döntés meghozatalánál az eljáró bíróságok nem tulajdonítottak kellő jelentőséget.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdése és a 275.§ (3) bekezdése együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási jogszabálysértés lehet.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben előadottakkal - annak tartalma alapján - a Pp. 206.§-ának, mint a bizonyítékok értékelésére vonatkozó eljárási szabálynak a megsértését kifogásolták.

A Kúria egyetért a másodfokú bíróságnak azzal az - elsőfokú bíróság által is kifejtett - álláspontjával, hogy a felpereseknek az okirat készítésével kapcsolatos előadása alátámasztására **K.Gy.O.** végrendeleti tanú vallomása nem volt alkalmas. Habár **K.Gy.O.** végrendeleti tanúnak a 2010. január 15-én közjegyzői okiratba foglalt - az eljárásban csatolt - nyilatkozata többször is határozott kijelentést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy amikor a végrendeletet tanúként aláírta, az az örökhagyó által még nem volt aláírva, illetve, hogy arra a tanú jelenlétében nem is került sor. Nem nyilatkozott viszont a végrendeleti tanú arról, hogy a végrendelet általa történő aláírására milyen körülmények között, kiknek a jelenlétében került sor. A közjegyzői okiratban az aláírásokkal kapcsolatban kizárólag azt adta még elő, hogy a másik

végrendeleti tanút nem ismeri, vele nem találkozott. Perbeli tanúkihallgatásakor, a másik okirati tanúval történő szembesítés során pedig úgy nyilatkozott, nem emlékszik, hogy rajta, az örökhagyón és az alperesen kívül más is jelen lett volna a végrendelet aláírásánál, de ennek lehetőségét ki sem zárta (2.P.20.144/2010/12. számú jegyzőkönyv 4. oldal). **S.I.** tanúval történő szembesítése során pedig már abban a korábbi állításában is bizonytalan volt, hogy az örökhagyó aláírása szerepelt-e az okiraton. Ekkor az általa aláírt okirat végrendeleti jellegében sem volt már biztos. Vallomása szerint amit aláírt, az lehetett ajándékozási vagy adásvételi szerződés is.

K.Gy.O. végrendeleti tanú vallomása ugyanakkor nemcsak a saját korábbi nyilatkozatában foglaltakkal állt ellentmondásban, hanem a többi kihallgatott tanú lényegében egyező vallomásával és az I. rendű felperes személyes előadásával is. **K.Gy.O.** végrendeleti tanú ugyanis mind a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatában, mind a perbeli tanúvallomásában azt adta elő, hogy az I. rendű felperes kereste meg őt és mutatta meg neki a végrendeletet azzal a kérdéssel, hogy azt ő írta-e alá, míg az I. rendű felperes azt állította, hogy a végrendeleti tanú kereste meg őt azzal, hogy „született egy iromány” és arról szeretne beszélni vele.

Mindezen ellentmondások miatt a nevezett tanú vallomása a felperesek állítását alátámasztó, kétséget kizáró bizonyítékként – a másodfokú bíróság álláspontjával egyezően – nem volt értékelhető. Helytálló volt tehát a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperesek a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján rajtuk álló bizonyítási teher ellenére állításaikat nem tudták bizonyítani, a teljes bizonyító erejű magánokirat formájában készült perbeli végrendelet általuk hivatkozott alaki hibáját alátámasztó meggyőző, egyértelmű és aggálytalan bizonyítékot nem tudtak szolgáltatni.

Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelmében hivatkozott eljárási jogszabálysértés nem áll fenn, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának határoznia nem kellett. Az I., II. és III. rendű felperes részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdése és 50.§ (2) bekezdése alapján számított le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetheket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

A határozattal szemben a Pp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke s.k., Dr. Sarkadi Anikó előadó bíró s.k., Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hiteléül:

bíróági ügyintéző